

5. Winston C. Aviation Infrastructure Performance: A Study in Comparative Political Economy / Clifford Winston, Gines de Rus. – Washington, DC: Brookings Institution Press, 2008. – 237 p.

6. Жаворонкова Г.В. Стратегічний менеджмент підприємств авіаційного транспорту / Г.В. Жаворонкова, І.П. Садловська. – К.: Кондор, 2012. – 676 с.

7. Кулаев Ю.Ф. Экономика гражданской авиации Украины / Ю.Ф. Кулаев. – К.: Феникс, 2004. – 667 с.

8. Ложачевська О. Збільшення потужностей інфраструктури аеропортів як засіб підвищення ефективності їх діяльності / О. Ложачевська, К. Сидоренко // Матеріали наук.-практ. конф. «Реструктуризація глобального простору: історичні імперативи та виклики». – К., 2013. – С. 69–71.

9. Ложачевська О.М. Формування стратегії економічного розвитку пасажирського терміналу аеропорту / О.М. Ложачевська, Ю.А. Паламарчук. – К.: Кондор, 2009. – 240 с.

10. Сидоренко К.В. Особливості формування виробничої інфраструктури міжнародних аеропортів / К. Сидоренко // Стратегія розвитку України (економіка, соціологія, право). – 2013. – №3. – С. 143–146.

11. Сидоренко К. Перспективні напрями розвитку виробничої інфраструктури міжнародних аеропортів / К. Сидоренко // Матеріали XIII міжнар. наук.-практ. конф. молодих учених і студентів «Політ. Сучасні проблеми науки». – К., 2013. – С. 478.

12. Сидоренко К. Формування конкурентної стратегії аеропорту / К. Сидоренко // Матеріали VIII міжнар. наук.-практ. конф. «Сучасні проблеми глобальних процесів у світовій економіці». – К., 2013. – С. 81–82.

У.М. КОРОЛЬ,

аспірантка, Інститут економіки природокористування та сталого розвитку НАН України

Перспективи розвитку ринку туристичних послуг в Україні

У статті проведено аналіз особливостей ринку туристичних послуг в Україні. Визначено проблеми розвитку ринку туристичних послуг України та шляхи їх розв'язання. Приділено особливу увагу перспективам розвитку туристичної діяльності в Україні.

Ключові слова: туризм, туристична діяльність, ринок туристичних послуг, туристичний потік, туристичний продукт.

В статье проведен анализ особенностей рынка туристических услуг в Украине. Определены проблемы развития рынка туристических услуг Украины и пути их решения. Уделено особое внимание перспективам развития туристической деятельности в Украине.

Ключевые слова: туризм, туристическая деятельность, рынок туристических услуг, туристический поток, туристический продукт.

In the article analyzed the characteristics of the tourist market in Ukraine. The problems of the tourist market of Ukraine and solutions. Paid special attention to the prospects of tourism in Ukraine.

Keywords: tourism, tourism activities, tourism market, the flow of tourists, tourist product.

Постановка проблеми. Різноманітний за своїми різновидами, туризм став невід'ємним явищем сучасного життя. В усьому світі він є визнаним і вагомим чинником економічного розвитку. Феномен туризму постійно розвивається, адже він є соціальним за своєю природою.

Серед європейських держав Україна визначається найбільшим розмаїттям ландшафтних комплексів, значним історико-культурним, етнічним та генетичним надбанням. В Україні останніми роками ринок туристичних послуг набув

значної динаміки розвитку. Однак, за даними ВТО, частка туристичної галузі у ВВП країни становить лише 2% [2], що свідчить про те, що туристичний потенціал країни використовується неповною мірою, ринок туристичних послуг функціонує недостатньо ефективно.

Аналіз досліджень та публікацій з проблеми. Питанням розвитку світового та вітчизняного ринків туристичних послуг присвячені наукові дослідження і публікації багатьох вітчизняних та зарубіжних вчених, серед яких слід виділити праці українських авторів: О. Бейдика, Л. Гонтаржевської, Ю. Забалдіної, Р. Заблоцької, В. Кифяка, О. Любіцевої, Г. Михайліченко, Р. Росохи, А. Румянцева, Т. Сокол, С. Соколенка, Д. Стеченка, Т. Ткаченко та ін., російських фахівців – А. Александрової, І. Балабанова, В. Гуляєва, І. Зоріна, В. Квартальнова, В. Сеніна, А. Чудновського та ін., а також західних дослідників – Р. Бартонна, Д. Боуена, Р. Браймера, Г. Гана, Ф. Котлера, А. Маршала, Д. Мейкенза, М. Портера, Н. Реймерса, Ч. Робінсона, В. Сміта, Д. Уокера, Г. Харріса, Д. Холловея та ін.

Метою статті є аналіз ринку туристичних послуг в Україні та перспективи розвитку.

Виклад основного матеріалу. Статистика переконливо засвідчує, що сьогодні туризм у всьому світі є однією з найбільш високодохідних галузей господарювання, яка в сучасних умовах постійно й динамічно розвивається, сприяючи вирішенню цілого комплексу життєво важливих соціально-економічних проблем. За даними Всесвітньої туристичної організації, щороку у світі здійснюється близько 1 млрд. подорожей, понад 52 відсотки з яких у межах країн Європи. В країнах ЄС туризм сприяє підвищенню сукупного валового внутрішнього продукту на 8 відсотків, економічному зростанню на 11 відсотків, а кількість робочих місць в тури-

стичній індустрії становить близько 12 відсотків загальної чисельності

Ще у минулому столітті відбулася справжня туристична революція, яка, на думку фахівців, такою ж мірою є творча і важлива, як і індустріальна революція, що почалася двома століттями раніше. Справжній вибух туризму у світі спричинили три глобальні чинники: зростання купівельної спроможності, і зокрема дискреційного доходу в сім'ях багаточисельного середнього класу; побільшення вільного часу завдяки регулюванню з боку соціального законодавства на користь працюючих; широке розповсюдження приватного автотранспорту та поява дешевих авіаперевезень.

Тож саме туризм часто є каталізатором, що спричиняє як активний розвиток окремих галузей економіки, так і соціально-економічний розвиток цілих країн.

Туристична галузь набуває дедалі більшого значення для розвитку економіки та соціальної сфери і в Україні, стрімко інтегрується у світову туристичну індустрію. Пріоритетний напрям розвитку в'їзного та внутрішнього туризму є важливим чинником підвищення якості життя в Україні, утворення додаткових робочих місць, поповнення валютних запасів держави та підвищення її авторитету на міжнародній арені [3].

Ця галузь також підтримує національні традиції, стимулює розвиток народних промислів, відродження рецептів приготування цікавих і смачних страв, вимагає збереження природи і створення сприятливих соціальних умов для свого функціонування.

Розвиток туризму в Україні істотно впливає на такі сектори економіки, як транспорт, торгівля, зв'язок, будівництво, сільське господарство, виробництво товарів широкого вжитку, і є одним з найбільш перспективних напрямів структурної перебудови економіки. Своєю чергою, важливими факторами розвитку туристичної галузі є природний та історико-культурний потенціал нашої держави [3, 4].

Україна займає одне з провідних місць в Європі за рівнем забезпеченості цінними природними та культурними ресурсами.

Згідно зі статистичними даними за 2012 рік в Україні налічується 5017 об'єктів культурної спадщини, зокрема 891 об'єкт національного значення та 4126 об'єктів місцевого значення. Україна має великий природно заповідний фонд. Загальна кількість об'єктів природно-заповідного фонду становить 7739 одиниць, які займають площу 3744,5 га, в тому числі 23 заповідники, 47 національних природних парків, 28 ботанічних садів, 12 зоологічних парків.

До списку об'єктів Всесвітньої спадщини ЮНЕСКО в Україні включено такі об'єкти культурної спадщини, як собор Святої Софії та прилеглі монастирські споруди, Києво-Печерська лавра у Києві, ансамбль історичного центру Львова, пункти Геодезичної дуги Струве (Хмельницька та Одеська області), резиденція митрополитів Буковини та Далмації (Чернівці), стародавнє місто Херсонес Таврійський (Севастополь), дерев'яні церкви Карпатського регіону Польщі та України (Львівська, Івано-Франківська та Закарпатська області).

На сьогодні в Україні функціонує шість курортів державного значення, понад двадцять природних курортних територій за наявності унікальних природних ресурсів мають підстави для оголошення їх відповідно до Закону України «Про курорти» курортами державного значення.

Нині Україна завдячуючи проведенню фінальної частини чемпіонату Європи 2012 року з футболу має сучасну розвинуту готельну інфраструктуру.

Станом на кінець 2012 року в Україні функціонує понад 3800 готелів та інших аналогічних засобів розміщення. Разом із тим кількість вітчизняних готелів, що отримали свідоцтва про встановлення категорій «одна зірка» – «п'ять зірок», становить 181 одиницю.

На сьогодні існує проблема недоступності готелів та інших аналогічних засобів розміщення для осіб з інвалідністю, в тому числі з вадами зору, слуху і порушеннями опорно-рухового апарату, та інших, пов'язаних з інвалідністю груп населення, відсутності у них достатньої кількості пристосованих для таких осіб номерів.

Станом на кінець 2012 року в Україні видано 2385 ліцензій на провадження туроператорської діяльності, з яких 372 ліцензії – на провадження туроператорської діяльності тільки з внутрішнього та в'їзного туризму.

За останні три роки у розвитку туризму в Україні сформувалася позитивна тенденція. У 2012 році Україну відвідали 24,6 млн. іноземних туристів (у 2011 році – 23,5 млн.). Платежі до держбюджету, за даними Міністерства доходів і зборів, від туристичної діяльності у 2012 році становили більше 1,5 млрд. грн., що на 19,5% більше, ніж у 2011 році. У минулому році обсяг послуг, наданих вітчизняними туристичними операторами, збільшився на 21% порівняно з 2011 роком і становив 11,9 млрд. грн.

Наразі відповідно до рейтингу Всесвітньої ради з туризму і подорожей внесок туризму у ВВП України в 2012 році становив \$3,6 млрд. (або 2,2% від ВВП), завдяки цьому Україна посіла 60-те місце у світовому рейтингу за внеском туризму у ВВП. Згідно з даними Державної служби статистики і Держприкордонслужби України, зокрема, кількість іноземних туристів, які в'їхали до України, скоротилася на 23% – до 940 тис. осіб. Кількість іноземців, які в'їхали до України зі службовою, діловою або дипломатичною метою, скоротилася на 45,7% – до 644,992 тис. осіб.

Водночас кількість іноземних громадян, які в'їхали до України зі спортивною, культурною або релігійною метою, зросла більш ніж у 21 раз – до 4,854 млн. осіб.

Найбільша кількість іноземців у 2012 році прибула в Україну з Росії – 9,527 млн. осіб, Молдови – 4,849 млн. осіб, з Білорусії – 3,092 млн. осіб, з Польщі – 1,404 млн. осіб. (табл. 1).

Україна займає перші позиції у рейтингах місць, які провідні експерти пропонують відвідати. Київ – на першому місці в Європі і третьому у світі в 2012 році (портал TripAdvisor). Львів – друге місце в Європі – рейтинг видання Lonely Planet «кращих міст для уїк-енду в Європі». Крим, за версією

ЕКОНОМІЧНІ ПРОБЛЕМИ РОЗВИТКУ ГАЛУЗЕЙ ТА ВИДІВ ЕКОНОМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Таблиця 1. В'їзд іноземних громадян в Україну за країнами, з яких вони прибули, у 2012 році

	Кількість іноземних громадян, які в'їхали в Україну – усього	Із них – за метою поїздки						
		службова, ділова, дипломатична	туризм	приватна	навчання	працевлаштування	імміграція (постійне місце проживання)	культурний та спортивний обмін, релігійна, інша
Азербайджан	101229	2222	4291	52312	1529	123	894	39858
Аргентина	1986	109	373	545	14	6	15	924
Австралія	5880	311	1321	1026	58	40	79	3045
Австрія	30032	3019	4978	8143	64	144	181	13503
Вірменія	68087	1364	2431	50253	47	28	814	13150
Бельгія	16407	1058	2624	5059	5	74	91	7496
Боснія і Герцеговина	2976	249	66	561	1	13	11	2075
Бразилія	4494	235	1099	951	8	83	65	2053
Болгарія	45964	4139	1721	28134	133	124	291	11422
Білорусь	3091780	16954	234022	2324489	310	769	1178	514058
Канада	30945	1001	5443	11489	52	71	257	12632
Китай	19718	5300	2761	2657	4030	238	1515	3217
Кіпр	3992	430	1035	1315	32	9	33	1138
Чехія	51955	4129	5824	19632	53	110	93	22114
Данія	20498	1484	3728	9031	22	51	84	6098
Естонія	19812	1403	2587	8232	23	40	136	7391
Фінляндія	10832	794	2770	2887	11	22	37	4311
Франція	64804	3792	12904	16393	52	431	386	30846
Грузія	40799	5585	1234	11939	328	125	991	20597
Палестинська територія	1596	40	60	976	22	?	42	456
Німеччина	274073	10582	55804	116319	141	449	640	90138
Греція	22760	1516	2603	9943	30	83	139	8446
Угорщина	742445	13195	4342	295016	391	79	58	429364
Індія	10264	1177	538	1344	251	154	495	6305
Іран, Ісламська Республіка	6816	1178	935	582	392	13	393	3323
Ірак	5266	266	316	959	643	6	55	3021
Ірландія	6318	306	1022	1922	8	22	26	3012
Ізраїль	107141	1289	9646	27649	278	48	941	67290
Італія	89081	4071	12973	24122	32	241	335	47307
Японія	8528	1157	2015	2306	31	65	71	2883
Казахстан	70784	4642	9497	37945	248	66	367	18019
Йорданія	5254	170	356	401	232	5	170	3920
Корея, Республіка	6912	1634	1320	1632	46	76	106	2098
Киргизстан	19441	516	699	15343	53	19	99	2712
Ліван	4180	158	593	566	215	18	215	2415
Латвія	39840	3311	5451	19832	34	137	430	10645
Лівія	2085	73	120	414	77	3	25	1373
Литва	54636	5103	4198	32988	24	123	546	11654
Мексика	1681	118	545	222	14	11	5	766
Монголія	1053	286	70	399	52	–	38	208
Молдова Республіка	4849115	32158	3866	4339244	400	246	5861	467340
Чорногорія	1197	39	52	211	3	5	3	884
Марокко	2767	55	130	486	423	13	86	1574
Нідерланди	52417	2141	6083	24123	13	82	121	19854
Нігерія	3338	97	97	550	441	31	101	2021
Норвегія	13486	524	3161	3157	9	3	23	6609
Пакистан	1103	133	64	149	62	9	114	572
Польща	1404086	47913	56476	904313	1552	706	862	392264
Португалія	18883	353	1156	10016	24	13	26	7295
Румунія	791281	6790	2390	537848	27	102	273	243851
Російська Федерація	9526695	106314	343435	7325901	6195	482	12473	1731895
Саудівська Аравія	1375	138	292	140	38	–	3	764
Сербія	29607	2179	977	6916	31	180	160	19164
Словаччина	476574	7038	1448	186249	58	81	57	281643
В'єтнам	4856	362	334	856	208	23	1932	1141

ЕКОНОМІЧНІ ПРОБЛЕМИ РОЗВИТКУ ГАЛУЗЕЙ ТА ВИДІВ ЕКОНОМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Словенія	9160	892	849	2412	7	11	19	4970
Південна Африка	1330	158	285	114	4	12	13	744
Іспанія	20628	711	3720	6033	25	32	51	10056
Швеція	40777	1735	10235	12771	18	35	96	15887
Швейцарія	18677	956	3721	4192	7	22	87	9692
Сирійська Арабська Республіка	3528	288	580	796	117	13	333	1401
Таджикистан	42834	212	445	33584	28	35	56	8474
Туніс	1462	39	137	246	112	12	36	880
Туреччина	117152	19414	35282	33407	925	1629	2551	23944
Туркменістан	19647	691	3090	1477	1743	22	142	12482
Колишня Югославська Республіка Македонія	3466	235	116	1203	2	31	24	1855
Єгипет	3015	383	554	438	51	14	65	1510
Велика Британія	81183	3896	18175	20907	288	282	363	37272
США	134128	5863	27452	45626	151	263	776	53997
Узбекистан	185518	918	6597	134988	170	324	591	41930
Інші країни	1998	225	189	316	54	13	38	1163
Усього	22973627	347216	935703	16784597	23172	8845	39683	4834411

журналу National Geographic, посідає перше місце у світі в рейтингу «20 місць, які потрібно побачити в 2013 році». Після проведення Євро-2012 більше 70% відвідувачів чемпіонату з футболу оцінили своє перебування в Україні як «добре» і «дуже добре». Більше половини опитаних висловили бажання ще раз відвідати Україну (за даними німецького агентства GIZ). По рейтингу Всесвітнього економічного форуму, за конкурентоспроможністю в галузі туризму країна піднялася з 85 на 76-те місце.

Потік туристів після Євро-2012 зріс на 20%. Зростання інтересу іноземців до України можна підтвердити цифрами. У другій половині 2012 року в порівнянні з тим самим періодом 2011-го в'їзний туризм зріс на 15–20%, сягнувши, за приблизними оцінками, 4 млн. осіб. Головне, що приваблює іноземців в Україну, – це пам'ятки світового рівня в Києві, Одесі, Львові та Криму, а також західноукраїнські водні оздоровниці.

Іноземних туристів в Україні приваблюють не тільки пам'ятки, а й санаторні відпочинки. Одним з таких оздоровчих курортів є Трускавець. До 1939 року Трускавець входив до складу Польщі і вважався курортом європейського значення, а потім, за часів СРСР, – всесоюзного. Після розпаду Союзу центр відпочивання втратив свій статус, а сьогодні надолужує його.

Із серпня по грудень 2012 року Трускавець відвідало на 22% більше іноземців, ніж за той самий період 2011-го. А загалом за минулий рік тут побували 50 тис. відпочивальників з-за кордону

Курортний потенціал України досить високий, це гірське повітря, мінеральні і термальні води, грязі, море і, відповідно, пляжний відпочинок. Таке різноманіття на одній території рідко де зустрінеш: культурна спадщина, як собор Святої Софії та прилеглі монастирські споруди, Києво-Печерська лавра в Києві, ансамбль історичного центру Львова, пункти Геодезичної дуги Струве (Хмельницька та Одеська області), резиденція митрополитів Буковини та Далмації (Чернівці), стародавнє місто Херсонес Таврійський (Севастополь), де-

рев'яні церкви Карпатського регіону, незаймані ліси Карпат, столиця Кримського ханства Бахчисарай.

На сьогодні найбільш відвідуваними українськими туристами країнами є Туреччина, Росія, Білорусія, Єгипет, Польща, Румунія, Португалія, ОАЕ, Греція, Німеччина, Ізраїль, Чехія.

Для ефективного функціонування ринку туристичних послуг необхідним є забезпечення якості національного туристичного продукту. Зокрема, особливої уваги потребує вирішення питання належного пристосування природних територій, об'єктів культурної спадщини для відвідування туристами, забезпечення їх відповідного інфраструктурного облаштування та інформаційного забезпечення.

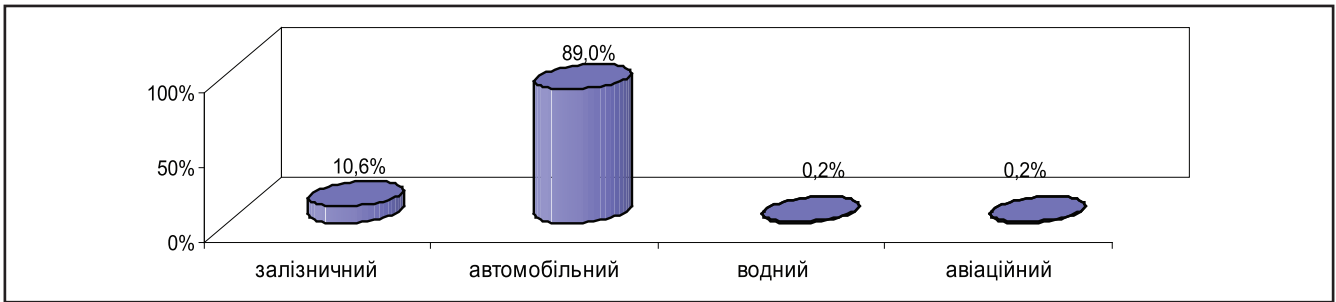
Основними причинами виникнення проблеми розвитку ринку туристичних послуг Україні є:

- відсутність скоординованих дій та системного підходу до розроблення та виконання державної, регіональних і місцевих програм розвитку туризму та курортів, зокрема сприятливих умов для розвитку внутрішнього та в'їзного туризму;
- недосконалість системи ведення статистичного обліку у сфері туризму та курортів, а також здійснення заходів, спрямованих на комплексне освоєння та розвиток туристичних ресурсів;
- низький рівень безпеки на туристичних об'єктах і маршрутах, несвоєчасне надання невідкладної допомоги туристам, які постраждали під час подорожі;
- недосконалість технічного регулювання та стандартизації, що призводить до відсутності належного інфраструктурного облаштування та інформаційного забезпечення туристичних об'єктів і маршрутів;
- недостатність критеріїв, на підставі яких здійснюється категоризація об'єктів туристичної інфраструктури, зокрема готелів та інших аналогічних засобів розміщення, та їх неузгодженість із сучасними стандартами розвинутих туристичних країн;
- відсутність механізму акредитації та сертифікації об'єктів туристичної інфраструктури;

ЕКОНОМІЧНІ ПРОБЛЕМИ РОЗВИТКУ ГАЛУЗЕЙ ТА ВИДІВ ЕКОНОМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Таблиця 2. Виїзд громадян України за кордон за країнами, до яких вони виїжджали, у 2012 році

Країна	Кількість громадян України, які виїжджали за кордон – усього	Із них – за метою поїздки		
		службова поїздка	організований туризм	приватна поїздка
Азербайджан	16424	297	434	15693
Австрія	103207	2446	7843	92918
Вірменія	18222	895	3043	14284
Бельгія	12713	–	–	12713
Болгарія	48594	1302	8374	38918
Білорусь	1673717	44965	96275	1532477
Канада	5503	–	2	5501
Шрі-Ланка	2971	–	–	2971
Китай	18122	165	344	17613
Хорватія	27087	21	351	26715
Кіпр	26775	321	538	25916
Чехія	299444	2799	32656	263989
Данія	10117	–	–	10117
Естонія	6136	–	–	6136
Фінляндія	11217	–	–	11217
Франція	75396	18	48	75330
Грузія	50170	1680	3269	45221
Німеччина	380554	3816	15063	361675
Греція	121536	1663	11011	108862
Угорщина	1759986	5465	8307	1746214
Індія	7505	–	–	7505
Іран, Ісламська Республіка	1799	10	–	1789
Ізраїль	141319	2732	12159	126428
Італія	152709	927	4599	147183
Казахстан	23521	–	–	23521
Йорданія	7586	–	–	7586
Киргизстан	1251	–	–	1251
Ліван	4508	–	–	4508
Латвія	22895	–	33	22862
Лівійська Арабська Джамахірія	23226	–	–	23226
Литва	8079	–	–	8079
Мальта	1073	–	1	1072
Молдова, Республіка	2174173	4220	419	2169534
Чорногорія	39349	53	4078	35218
Нідерланди	73069	29	1	73039
Норвегія	2775	–	–	2775
Польща	5765184	173978	69578	5521628
Португалія	11847	–	–	11847
Румунія	549966	3810	22389	523767
Російська Федерація	5941305	93074	187732	5660499
Словаччина	508008	3898	8256	495854
В'єтнам	2569	–	–	2569
Іспанія	92939	10	909	92020
Швеція	10571	–	–	10571
Швейцарія	33840	–	–	33840
Сирійська Арабська Республіка	2868	251	1674	943
Таїланд	23288	–	–	23288
Об'єднані Арабські Емірати	151181	273	6575	144333
Туреччина	563184	11039	91462	460683
Туркменістан	6812	667	766	5379
Єгипет	297267	950	37892	258425
Велика Британія	85047	95	4258	80694
США	23090	219	592	22279
Узбекистан	7998	313	425	7260
Всього	21429692	362401	641356	20425935

Структура пасажирських перевезень

– відсутність планів комплексного розвитку природних курортних територій;

– недосконалість системи обліку та охорони лікувально-оздоровчих територій;

– недостатній рівень розвитку туристичної інфраструктури

Якщо говорити про наявність туристичних ресурсів як одну з основних передумов для розвитку туризму, наша країна має всі шанси для інтенсивного розвитку не тільки внутрішнього, а й іноземного туризму. Україна володіє великим туристично-рекреаційним потенціалом, сприятливим кліматом, багатою флорою і фауною, культурно-історичними пам'ятками світового рівня. Однак слід зазначити, що значна частина туристичних об'єктів потребує впорядкування та відновлення, недостатня увага приділяється збереженню довкілля. Питання захисту довкілля є особливо актуальним в тому контексті, що Україна досі асоціюється з екологічною катастрофою в результаті аварії на ЧАЕС. Крім того, для залучення як іноземних, так і внутрішніх туристів необхідно забезпечити проведення рекламно-інформаційної кампанії з використанням засобів масової інформації в Україні та за кордоном, проведення презентацій, організації мережі інформаційних центрів для іноземних туристів.

Розв'язання проблем у галузі туризму потрібно здійснювати шляхом:

– забезпечення дерегуляції туристичної діяльності та створення умов для державно-приватного партнерства;

– пріоритетного розвитку туризму, зокрема Карпатського регіону, Приазов'я, Чорноморського узбережжя;

– забезпечення раціонального використання територій курортів, удосконалення санаторно-курортного обслуговування і діяльності санаторно-курортних і оздоровчих закладів;

– взаємодії органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування, суб'єктів туристичної діяльності для забезпечення гармонійного розвитку пріоритетних видів туризму на умовах державно-приватного партнерства;

– забезпечення комплексного розвитку територій, зокрема створення умов для залучення інвестицій у розбудову туристичної інфраструктури;

– забезпечення поширення інформації про Україну та її туристичні можливості на міжнародному туристичному ринку, здійснення заходів для формування позитивного іміджу держави на міжнародному туристичному ринку;

– активізації розвитку пріоритетних видів внутрішнього туризму;

– розроблення та впровадження стандартів у сфері туризму та курортів, їх гармонізації з міжнародними та європейськими стандартами, здійснення контролю за їх дотриманням;

– забезпечення просування на міжнародному туристичному ринку національного туристичного продукту насамперед шляхом проведення обов'язкової категоризації об'єктів туристичної інфраструктури, зокрема готелів та інших аналогічних засобів розміщення, санаторно-курортних і оздоровчих закладів, об'єктів громадського харчування;

– підвищення рівня конкурентоспроможності вітчизняних суб'єктів туристичної діяльності на міжнародному туристичному ринку;

– вдосконалення системи надання послуг із санаторно-курортного лікування;

– здійснення контролю за збереженням та раціональним використанням природних територій курортів;

– підвищення рівня безпеки туристів;

– забезпечення доступності туристичних послуг для осіб з інвалідністю, у тому числі з вадами зору, слуху і порушеннями опорно-рухового апарату, та інших, пов'язаних з інвалідністю груп населення [9].

Важливим фактором у розвитку ринку туристичних послуг є розвиток транспортного сполучення та забезпечення необхідного рівня безпеки подорожей. Серед транспортних засобів найбільшою популярністю користується автомобільне сполучення (див. рис.) [8]. Однак цей вид транспорту є найбільш небезпечним через вкрай низьку якість автомобільних доріг України.

У рамках підготовки до Євро-2012 було проведено низку заходів із покращення транспортної інфраструктури, зокрема проведено реконструкцію та модернізацію аеропортів у Києві, Харкові, Донецьку та Львові, збудовано та відремонтовано понад 2 тис. км автодоріг, запроваджено на окремих напрямках швидкісний рух пасажирських поїздів до 200 км/год. [8].

Висновки

Таким чином, незважаючи на значні позитивні тенденції, ринок туристичних послуг в Україні у своєму розвитку ще не набув рівня, достатнього для реалізації туристичного потенціалу країни, механізм його функціонування потребує вдосконалення. Серед основних причин гальмування розвитку ринку туристичних послуг слід відзначити: недосконалість системи дер-

жавного регулювання туристичної діяльності; високий рівень податків; низький рівень інвестицій у розвиток матеріальної бази туризму; невідповідність туристичних закладів міжнародним стандартам; недостатнє забезпечення туристичної галузі кваліфікованими спеціалістами; вкрай незадовільний стан транспортної інфраструктури; низька поінформованість потенційних споживачів туристичного продукту. Для забезпечення дієвості ринку туристичних послуг необхідно здійснити низку заходів щодо розвитку туристичної індустрії: удосконалення існуючої законодавчої бази та механізмів її реалізації; розвиток та впровадження фінансово-економічних механізмів для стимулювання туристичної діяльності та залучення інвестицій; підготовка кваліфікованих спеціалістів; розвиток інфраструктури, в тому числі транспортного забезпечення; створення та реалізація програм із захисту довкілля та культурної спадщини; рекламно-інформаційна підтримка.

Список використаних джерел

1. Дядечко Л.П. Економіка туристичного бізнесу / Л.П. Дядечко. – К.: Центр учбової літератури, 2007. – 224 с.

2. Туристичний сектор економіки України: реалії та перспективи / М.П. Бондаренко // Економіка і прогнозування. – 2011. – №1. – С. 104–119.

3. Любіцева О.О. Ринок туристичних послуг. – К.: Альтерпрес, 2006. – 436 с.

4. Гонтаржевська Л.І. Ринок туристичних послуг в Україні / Л.І. Гонтаржевська. – Донецьк: Східний видавничий дім, 2008. – 180 с.

5. Закон України від 15.09.95 №324/95-ВР «Про туризм» // Відомості Верховної Ради України. – 2004. – №13. – С. 180.

6. Туризм в Україні [Електрон. ресурс] / Держкомстат України, 2011. – Режим доступу: <<http://www.ukrstat.gov.ua>>.

7. Витрати та ресурси домогосподарств [Електрон. ресурс] / Держкомстат України, 2011. – Режим доступу: <<http://www.ukrstat.gov.ua>>.

8. Транспорт і зв'язок [Електрон. ресурс] / Держкомстат України, 2011. – Режим доступу: <<http://www.ukrstat.gov.ua>>.

9. «Про схвалення Концепції Державної цільової програми розвитку туризму та курортів на період до 2022 року» <<http://zakon2.rada.gov.ua>>.

А.В. ЗАКРЕПА,
аспірант, Академія фінансового управління Міністерства фінансів України

Діяльність банку в контексті забезпечення економічної безпеки

У статті на принципах системності і комплексності розглянуто взаємозалежності економічної безпеки держави та банківської діяльності, понятійний і науковий апарат та підходи інтегральної оцінки стану, проблеми та напрями їхньої реалізації, регулятивну роль держави та нормативи впливу, залучення економічного капіталу банків у соціально-економічний розвиток країни.

Ключові слова: економічна безпека держави, економічний капітал банку, економічна безпека банку, методи оцінки, інтегральний показник, державне регулювання.

В статье на принципах системности и комплексности рассмотрены взаимозависимости экономической безопасности государства и банковской деятельности, понятийный и научный аппарат, подходы интегральной оценки состояния, проблемы и направления их реализации, регулирующая роль государства и нормативы влияния, привлечение экономического капитала банков в социально-экономическое развитие страны.

Ключевые слова: экономическая безопасность государства, экономический капитал банка, экономическая безопасность банка, методы оценки, интегральный показатель, государственное регулирование.

The article on the principles of consistency and comprehensiveness of economic interdependence are consid-

ered security and banking, conceptual and scientific apparatus and integrated assessment of the approaches, problems and ways of their implementation, the regulatory role of the state and norms influence the involvement of banks in the economic capital of socio-economic development.

Keywords: economic security of the state, the economic capital of the bank, the bank's economic security, evaluation methods, integral index, and regulation.

Постановка проблеми. Періодичні прояви економічної і фінансової кризи, суспільної напруги, недостатності фінансових ресурсів обумовлюють необхідність перегляду обґрунтувань пріоритетності та першочерговості реалізації проблем на принципах системності та комплексності, ієрархії стратегій та визначення якісно нової стратегії управління національною економікою, яка є основною функцією держави і обумовлена Конституцією України (стаття 92, пункт 17) [1, ст. 92, п. 17] та Законом України «Про основи національної безпеки України» [2].

Ініційована Президентом України Програма економічних реформ «Заможне суспільство, конкурентоспроможна економіка, ефективна держава» на 2010–2014 роки практично є реальним кроком по систематизації проблем розвитку держави та визначення мети, основних завдань та необхідних кроків по подоланню цих проблем. Науково обґрунтовані